

PÁLYÁZAT

A

Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola

intézményvezetői

beosztásának ellátására

Készítette: Dr. Ferschné Várnai Timea

Székesfehérvár

2018.

Alulírott Dr. Ferschné Várnai Timea pályázatot nyújtok be az Emberi Erőforrások Minisztere által meghirdetett, a Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola intézményvezetői (magasabb vezető) beosztásának elnyerésére.

A pályázati kiírásban meghatározott, a megbízáshoz szükséges feltételekkel rendelkezem:

- egyetemi szintű végzettséggel és tanári szakképesítéssel
- 20 év szakmai gyakorlattal
- pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettséggel
- büntetlen előélettel

Pályázatom tartalmazza a következő dokumentumokat:

- az intézmény vezetésére vonatkozó, helyzetelemzésre épülő szakmai programot, fejlesztési elképzeléseket
- szakmai önéletrajzom
- a végzettségemet, szakképzettségemet igazoló okmányok másolatát
- a munkáltató által kiállított, a szakmai gyakorlatot igazoló dokumentumot
- hatósági erkölcsi bizonyítványt
- hozzájáruló nyilatkozatot a teljes pályázati anyag sokszorosításához, továbbításához (harmadik személlyel közléséhez)
- hozzájáruló nyilatkozatot a személyes adataimnak a pályázattal kapcsolatos kezeléséhez, továbbításához

Székesfehérvár, 2018. március 26.

Dr. Ferschné Várnai Timea

A pályázat tartalma

Az intézmény vezetésére vonatkozó, helyzetelemzésre épülő szakmai program, fejlesztési elképzelések

1. Bevezetés
2. A hagyományok ápolása
3. Stratégiai tervezés
 - 3.1. Természettudományos képzés, informatika
 - 3.2. Idegen nyelvi képzés
 - 3.3. Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP),
Nyelvi előkészítő évfolyamos képzés (NYEK)
 - 3.4. Humán tudományok, anyanyelvi, művészeti, esztétikai képzés
4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók, módszertan, nevelés
5. Az intézmény belső kapcsolatai, szervezeti kultúra, vezetési elvek
6. Külső kapcsolatok
7. A nevelés-oktatás tárgyi, pénzügyi feltételei
8. Záró gondolatok

Mellékletek

Szakmai önéletrajz

Végzettség, szakképzettség meglétét igazoló dokumentumok másolata

1. Diploma
2. Szakirányú továbbképzési oklevél
3. Pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség meglétét igazoló okirat

A munkáltató által kiállított, a szakmai gyakorlatot igazoló dokumentum

Hatósági erkölcsi bizonyítvány

Hozzájáruló nyilatkozat a pályázati anyag sokszorosításához, továbbításához

Hozzájáruló nyilatkozat a személyes adatok pályázattal kapcsolatos kezeléséhez, továbbításához

Az intézmény vezetésére vonatkozó, helyzetelemzésre épülő szakmai program, fejlesztési elképzelések

1. Bevezetés

A Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola a város és a régió értékes hagyományokra épülő, korszerű nevelést-oktatást biztosító, jövő-orientált, meghatározó kulturális és tudományos szellemi műhelye. Kiemelt feladata a tehetséggondozás.

Szakmai programomat ennek tükrében állítottam össze. A jövőben olyan iskolát szeretnénk építeni kollégáimmal, mely tudásközpontként működik, jó gyakorlatokban bővelkedik, ezért eredményei kiemelkedők. Képzései biztosítják a tanulók számára a felsőoktatásban bármely területen történő továbbtanulást, akik képesek nyelvi nehézségek nélkül nemzetközi színterein is működni választott szakmájuknak, hivatásuknak. Emellett büszkék magyarságukra, anyanyelvüket képesek magas szinten használni céljaik megvalósításakor. Képviselek az országot a nemzetközi együttműködésekben. Büszkék az iskolájukra, ahova szívesen járnak vissza, erőt merítenek az itt kialakult baráti, közösségi kapcsolatokból.

2010 óta dolgozom a Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola angol-orsz szakos tanáraként. Húszéves szakmai tapasztalatot szereztem olyan 12 évfolyamos általános iskolai és gimnáziumi képzésben, amelynek fő profilja a tehetséggondozás. Menedzser tanulmányokat folytattam idegenforgalom szakterületen, ezt a tudásomat kamatoztattam a köznevelésben, több száz tanulót megmozgató nemzetközi rendezvényszervezésben, valamint hazai, és határokon átívelő oktatási projekteken szakmai vezetőként. A Tempus Közalapítvány szakértőjeként nemzetközi pályázatokat bírálok, így széleskörű rálátásom van az európai oktatás irányaira, prioritásaira. Európa több országában szereztem tapasztalatot az nevelési-oktatási intézmények napi működéséről, dolgoztam közös munkákban majdnem mindegyik európai országból érkező tanár kollégával.

Nemcsak pedagógusként, de szülőként is elkötelezett vagyok az iskola céljai, értékei iránt. Első kézből származó információkat szereztem arról, hogy milyen a Teleki a tanulók szemszögéből. Mindkét gyermekem az iskola hatosztályos matematika irányultságú képzésére járt, jár. Tapasztalom a nevelési és oktatási munka magas minőségét, az intézményi célok megvalósulását a gyakorlatban a tanulók szintjén egyénre lebontva.

Ezeket a tapasztalatokat szeretném kamatoztatni vezetői munkám során.

2. A hagyományok ápolása

A vezetői program elején néhány gondolatot szentelek az iskolai hagyományok őrzésének. Azért a program elején, mert jövőképet felvázolni csak a meglévő, mélyen gyökerező hagyományokra építve lehet. A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola tekintélyt parancsoló múltra tekint vissza, mellyel kivívta a városban, a régióban, az országban az oktatási palettán elfoglalt kiemelkedő helyét. A vezetőnek tehát elsősorú célja és kötelessége, hogy ezt a pozíciót és hírnevet őrizze, a hagyományokat továbbvigye, és azokon építkezzen. Azért csak néhány gondolatot, mert a Telekis hagyományok rendkívül gazdag rendszerét a pályázatnak nem feladata bemutatni, azt az intézményi dokumentumok tartalmazzák.

Ki kell emelni, hogy a Teleki szellemisége áthatja az iskola minden tevékenységét és szegletét, és ez a jövőben sem lehet másképp. Tanulóink viszont generációról generációra változnak, s úgy tapasztaljuk, hogy ez az idő egyre rövidebb. Az iskolának tehát nyitottnak, befogadónak kell lennie, s fontos, hogy a szellemiségbe beépüljön a mindenkori tanulók világa. Abban teremtse értéket, s alapjául szolgáljon a Pedagógiai Programban megfogalmazott szilárd értékrendnek. Ezért a hagyományos programokat időközönként újra kell gondolni és a nevelési, oktatási célokat szem előtt tartva alakítani a tanulók igényeihez. A tantestület megfogalmazta például, hogy egyik legkiemelkedőbb rendezvényünk, a Telekis Napok programsorozat a következő tanévtől meg kell, hogy újuljon. Nemzeti ünnepeinkről és emléknapjainkról is úgy kell megemlékeznünk, hogy tanítványaink megértsék és képviselni tudják az azokban rejlő nagyságot és értékteremtő erőt.

Az iskola számára meghatározó jelentőségű, hogy diákjaink magukénak vallják és vállalják céljainkat, tevékenyen részt vegyenek az iskolai élet alakításában, érzelmileg is kötődjenek diákéletük színteréhez.

3. Stratégiai tervezés

Az intézmény stratégiájának kialakítása az eddigi eredményeken és hagyományokon kell, hogy alapuljon, figyelembe véve a partnerek igényeit, az oktatáspolitikai célokat és prioritásokat. A tervek elkészítésében nagy szerepet kell, hogy kapjon a nevelőtestület.

A stratégiai tervezés kiindulópontja a Pedagógiai Programban kiemelt célként meghatározott tehetséggondozás. A meglévő, és jól működő képzési szerkezetben az általános iskolai nevelés-oktatás célja, hogy biztos és alapos tantárgyi tudással verteze fel a tanulókat. Az 1-8. évfolyamon matematikai, valamint anyanyelvi készségfejlesztés történik. Cél, hogy

biztosítsuk a lehetőségét annak, hogy tanulóink igény szerint felvételt nyerhessenek a gimnáziumi hat évfolyamos tehetséggondozó osztályokba, illetve nyolcadik után a négy évfolyamos képzésekbe mind a saját iskolánkban, mind más közép fokú intézményekben. Jelenleg számottevő az igény arra, hogy az általános iskolából a tanulók saját gimnáziumunkban folytassák tanulmányaikat. Ezt fontos eredménynek tartjuk, s a továbbiakban is törekedni kell arra, hogy e tendencia folytatódjon, igény szerint emelkedjen ezen tanulók száma.

A gimnáziumi képzés két hat évfolyamos - emelt óraszámú matematika, illetve idegen nyelv irányultságú – osztályban történik, valamint egy négy évfolyamos reál irányultságú osztályban többletórasszámmal matematika, fizika, biológia, kémia tantárgyakból. Iskolánkban működik évfolyamonként egy-egy osztály az Arany János Tehetséggondozó Program keretében. Minden képzési formában elsődleges cél, hogy tanulóink sikeres, és magas színvonalon teljesített érettségi vizsga után egyetemi felvételt nyerjenek. Mutatóink azt tükrözik, hogy ebben iskolánknak kiemelkedő eredményei vannak. Cél a hosszú idő óta magasan tartott eredmények megtartása, ha lehet, további emelése.

3.1. Természettudományos képzés, informatika

Az iskola egyik kiemelt stratégiai célja a természettudományos képzés, melyben kulcsszerepet játszik a matematikai képességfejlesztés. A tanulók tudásának megalapozása, fejlesztése nemcsak a matematikai irányultságú osztályban fontos, biztos alap kell, hogy legyen a természettudományos képzéshez. A természettudományos képzés megerősítése kiemelt prioritása az európai és a nemzeti oktatáspolitikának. Az európai oktatáspolitikai víziója ezen a téren az, hogy ezeket a tantárgyakat egységben kell kezelni úgy, hogy egymásra épülve egymást erősítsék. Mindezek eszköze legyen az informatika, a modern technológia alkalmazása, valamint az, hogy a képzések jellege gyakorlatorientált legyen és alapozza meg a mérnöki, műszaki készségek kialakulását, fejlesztését (MTMI). Szakmai munkám során megadatotott, hogy részt vehettem ennek a stratégiának a kidolgozásában egy, a European Schoolnet – az európai oktatáspolitikai döntéshozókat tömörítő szervezet - által koordinált projektben, melyben Európa számos országából érkező kollégával a jövő osztálytermét, módszertanát kutattuk, teszteltük 1000 európai osztályteremben, illetve szakmai műhelymunkákkal Londonban, Bristolban, Brüsszelben. Magam a magyarországi munkát koordináltam, közel ötven, az ország minden részéből érkező tanárral dolgoztunk együtt. Ezen tapasztalataim nyomán kijelenthetem, hogy a Teleki európai szinten is élen jár a szakmai munkában. A jövő

kihívása és stratégiai cél, hogy intézményi szinten, az életkori sajátosságokat maximálisan figyelembe véve minden évfolyamon megteremtsük a természettudományos tantárgyak egységben történő, informatikai képzéssel támogatott, gyakorlatorientált oktatását. Mindennek megalapozása már elkezdődött. Az alapképzések mellett szakmai műhelyek működnek például a logikai gondolkodás fejlesztésére, illetve matematikából, fizikából, robotikából, biológiából, kémiából. Törekedni kell arra, hogy minél több tanuló bekapcsolódhasson ebbe a munkába, s ez a módszertan beépüljön az alapórákba. Módszertani szempontból át kell tekinteni a Helyi Tantervet, tanmeneteket, lehetőségeinkhez mérten mind nagyobb teret kell, hogy kapjanak a demonstratív kísérletek, laborgyakorlatok, terepgyakorlatok, a tapasztalati úton történő tanulás. Támogatni kell az algoritmikus gondolkodás megalapozását, fejlesztését.

Meg kell erősíteni az informatikaképzést. Az informatika kiemelt figyelmet kap a jövőben a nemzeti oktatáspolitikában is. Amint az idegen nyelvek kapcsán már megfigyelhető, szélesednek azok a készségterületek, melyek birtoklása bemeneti követelményként jelenik meg a felsőoktatásban. Az informatikában is figyelemmel kell lennünk erre. Iskolánkban az informatikai infrastrukturális háttér jónak mondható mindamellett, hogy folyamatos megújításra, fejlesztésre szorul. Alapjaiban készen áll arra, hogy minden szakmai területen elinduljon – több területen már el is indult - a digitális pedagógia alapelveire épülő módszertani fejlesztés.

Fel kell készülni a mérési-értékelési rendszerek széleskörű digitalizálására, mely a következő években fog megjelenni elsőként a kompetenciamérésekhez kapcsolódóan. Hosszú távú oktatáspolitikai tervek vannak az érettségi vizsga ilyen irányú metodikai megújítására. Az új mérési metodikát, a digitalizált rendszerek kezelését el kell sajátítani a tanulóknak és a pedagógusoknak egyaránt.

3.2. Idegen nyelvi képzés

A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola képzési szerkezetében jelentős szerepet foglal el az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése. A kompetenciamérési eredmények mutatói szerint tanulóink tudása meghaladja az országos átlageredményeket. Az általános iskolai képzés hatékonyan készíti fel a tanulókat arra, hogy nyelvi irányultságú tehetséggondozó osztályokban folytassák tanulmányaikat. Az iskolában magas a közép-és felsőfokú nyelvvizsgák száma. A gimnáziumi képzés vonzerejét jelentősen növeli a választható második idegen nyelvek széles kínálata: az angol és a német mellett a spanyol, francia, orosz, olasz, latin nyelv.

A stratégiai tervezés legfőbb pontja e területen, hogy továbbra is biztosítsuk azt, hogy az idegen nyelvi kommunikáció – úgy írásban, mint szóban – olyan eszköz legyen tanulóink kezében, amely utat nyit arra, hogy tanulmányaik során és szakmai munkájukban úgy tudjanak eredményeket elérni, hogy azoknak a nyelvtudás sem európai, sem világviszonylatban ne szabjon korlátokat. A Teleki eddigi stratégiáját követve a hangsúly továbbra is azon van, hogy a nyelv elsősorban eszköz legyen: használható, építő, személyiség – és szemléletformáló.

Továbbépítve a természettudományos stratégiát, egyszersmind vonatkoztatva a többi műveltségi területre is, törekedni kell arra, hogy korosztálytól függetlenül a műhelymunkák, projektek, tudományos munkák színterét kibővítsük úgy, hogy lehetőség legyen azokat nemzetközi környezetben végezni. A nemzetközi együttműködések platformja kiindulásként lehet egy internetes felület, mely később több tanéven átívelő, hosszabbtávú nemzetközi mobilitásokká bővíthető. Módszertana legnagyobb részben projektpedagógia. Az együttműködések tartalmát úgy kell meghatározni, hogy a megvalósítás során a tanulók látóköre, szemlélete, szakmai tapasztalatai együttműködési készségeikkel karöltve szélesedjenek, a pedagógusoknak pedig lehetősége nyíljon módszertani fejlesztéseket kidolgozni, melyek hosszútávon beépülhetnek kezdetben az óratervekbe, később a tantervekbe, tanmenetekbe. Mindezt nemzetközi teammunkával, szakmai konzultációval, a jó gyakorlatok megosztásával támogatva. Előfeltétel az intézményen belül a munkaközösségek közötti hatékony kommunikáció és szorosabb szakmai együttműködés, melyet az intézményvezető koordinál.

Ennek a típusú munkának az iskolában szintén komoly előzményei vannak, Pedagógiai Programunk tartalmazza ezt a fajta fejlesztést. A tantestület több európai projektben, nemzetközi együttműködésben, cserekapcsolatokban vett már részt. Fontosnak tartom ennek a hagyománynak a felfrissítését, újragondolását. Támogatni kell azokat a meglévő kezdeményezéseket, melyek a tapasztalati úton történő tanulás színhelyét angol, német, spanyol és más nyelvterületekre helyezik.

A stratégiai program hosszú távra szól. A nemzetközi programok minden műveltségterületen túlmutatnak egy vezetői cikluson. Megalapozásukat el kell kezdeni, s ezen alapokon felépülhet egy olyan iskola, melynek vonzereje a többi között az, hogy képes olyan fiatalokat útjukra bocsátani, akik komfortosan mozognak nemcsak a hazai, de a nemzetközi tudományos környezetben is. Tudományos munkájukat képesek idegen nyelven művelni, kapcsolatokat építeni, eszmét cserélni. Képesek mind nagyobb számban bekapcsolódni idegen nyelvű felsőoktatási képzésekbe. Ehhez elengedhetetlen, hogy már meglévő kapcsolatainkat a

felsőoktatási intézményekkel tovább bővítjük. A természettudományok, műszaki tudományok területén kialakuló kapcsolatokat meg kell erősíteni a Budapesti Corvinus Egyetem Székesfehérvári Campusával, Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Karával, a Pannon Egyetemmel, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel.

A nyelvtanítás során a következő években szembe kell nézni azzal a kihívással, hogy 2020-tól legalább egy középfokú állami nyelvvizsga megléte bemeneti követelmény lesz a felsőoktatásban. Meg kell teremtenünk a feltételeket ahhoz, hogy azokban a gimnáziumi négy évfolyamos osztályokban is lehetőségük legyen a tanulóknak ezt maradéktalanul teljesíteni, ahol mind az első, mind a második idegen nyelvet alap óraszámában tanulják diákjaink. Azáltal, hogy a nyelvvizsga bemeneti követelménnyé válik, meg fog változni a felvételi többletpontok rendszere. Várható, hogy felértékelődik a második idegen nyelvek szerepe. Az ilyen irányú változásokat folyamatosan nyomon kell követni, hogy proaktívan reagálni tudjunk, megerősíthessük a második idegen nyelveket.

A nyelvtanítást érintő egyik legfontosabb stratégiai cél a nyelvi előkészítő évfolyamos képzés elindítása. Ezt érdemes az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) összefüggéseiben tárgyalni.

3.3. Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP),

Nyelvi előkészítő évfolyamos képzés (NYEK)

A Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola tehetséggondozó intézmény. Egyik speciális feladata az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) működtetése, melynek célja, hogy szociális hátrányokkal induló tanulókat érettségihez juttasson. A kimeneti mutatók alapján iskolánk sikerrel végzi ezt a feladatot:

	13D (AJTP)		Iskolai átlag (minden végzős osztály)		Országos átlag
	átlag	%	átlag	%	
2011	3,95	67,87	4,5225	79,5175	3,647
2012	4,21	70,86	4,545	78,24	3,621
2013	4,15	70,1	4,53	78,15	3,589
2014	4,22	72,3	4,5125	78,275	3,579
2015	4,13	69,2	4,4875	76,95	3,571
2016	4	66,9	4,4925	77,385	3,664
2017	3,91	66,47	4,4875	77,5075	3,663

1. táblázat: Érettségi eredmények AJTP

A program sikere jórészt a nevelőtestület azon lelkes, elhivatott és a program iránt elkötelezett tagjainak köszönhető, akik megértik, felvállalják és szakmailag hozzáértő módon kezelik a megvalósítás során felmerülő problémákat, jól választják meg a tanítási és nevelési módszereket.

Ugyanakkor az országos, és a Teleki e programjának beiskolázási adatai alapján is látható, hogy az elmúlt évek során nagyban csökkent a program iránti érdeklődés, ami ahhoz vezetett, hogy a program tehetséggondozó mivolta gyakorlatilag megszűnt. A kevés jelentkező miatt nincs mód alsó határt húzni a beiskolázáshoz a felvételi eredmények alapján. A 2018/19-es tanévben az induló osztály várható létszáma maximum 20-21 fő.

A létszámcsökkenés több éve fennálló folyamat. A gimnáziumi nevelőtestület egyértelmű döntése, hogy ilyen feltételek mellett egész osztály nem indítható. Ezért kérelemmel fordult a Székesfehérvári Tankerületi Központoz, s a fenntartó engedélyezte, hogy indulhasson ezzel a létszámmal fél osztály, illetve, az öt évfolyamos képzéshez illesztve legyen lehetőség nyelvi előkészítő évfolyam indítására. Tankerületi Igazgató Úr tájékoztatása szerint a tankerület beadta a minisztériumba a Szakmai Alapdokumentum módosítása iránti kérelmet a NYEK beemelésére, s ennek értelmében legkorábban 2019 szeptemberében a gimnáziumi

képzésben fél osztály NYEK indulhat a fél osztály AJTP képzéssel párhuzamban a négyosztályos középiskolai nevelés-oktatás előtt.

Az intézmény hosszú távú céljait tekintve az AJTP folyamatos monitorozása szükséges annak tükrében is, hogy a négy évfolyamos gimnáziumi képzésbe háromszoros a túljelentkezés. Ideális megoldás lenne, ha a hely szűke miatt fennálló korlátokat sikerülne megszüntetni és lenne lehetőség az iskolát bővíteni.

3.4. Humán tudományok, anyanyelvi, művészeti, esztétikai képzés

A humán területeken kiemelten fontos a készségfejlesztés előtérbe helyezése, az anyanyelvi írásbeli és szóbeli kommunikáció, publicisztika, szónoklattan, az előadói kompetenciák fejlesztése, amelyre a magyar munkaközösség nagy hangsúlyt fektet. Fontos, hogy a tanulók kifejezőkészsége megfelelő legyen a tudományos előadások megtartásához.

Az irodalmi-művészeti tehetséggondozás sikerességét bizonyítja az ünnepélyek, művészeti bemutatók színvonala, az elért versenyeredmények. Szorosabbra fűzhető az együttműködés a többi művészeti ággal, szorgalmazni kell a szaktantárgyi koncentrációt. A művészeti tárgyaknak nagyon fontos funkciója a személyiségfejlesztés, a lelki, szellemi egészséggondozás. A projektpedagógiai módszereket alkalmazva, kiegészítve esztétikai nevelési célokkal, zeneművészettel, például témanapok keretében, a módszertani változatosság bővíthető.

A közeljövőben talán a művészeti területeken jelenti majd a legnagyobb kihívást a köznevelés digitális átállása mind a tantárgyi tartalmakat, mind a taneszközöket tekintve, erre az elkövetkező években figyelemmel kell lenni. Fontos a szaktárgyi koncentráció, az informatika munkaközösséggel a kölcsönös együttműködés.

A történelem munkaközösség eddig is élen járt abban, hogy a történelmi ismeretek elmélyítésén túl a különféle ismeretszerzési és feldolgozási kompetenciákat bővítsé. A módszertani eszköztára példaértékű, alkalmazza a legmodernebb taneszközöket, tanulásszervezési eljárásokat. Kiemelt szerepet szán a források segítségével történő ismeretszerzésnek, a kommunikációs és kooperációs képességek, és a kreativitás

fejlesztésének, a problémamegoldó gondolkodás kialakításának. Módszertani változatosságot biztosítanak a múzeumpedagógiai órák folyamatosan bővülő lehetőségekkel.

Jelentős feladatot jelent a felkészítés a Modell Európa Parlament (MEP) nemzeti ülésére, ahol hosszú évek óta sikerrel szerepelnek tanulóink. Az Európai Unió intézményi működési mechanizmusának modellezése a készségfejlesztés eszköze az állampolgári ismeretek, a társadalmi, gazdasági tájékozottság és tájékozódás, a közéletben való részvétel, a döntéshozatal folyamatának megismerése, a kooperációra épülő munkaformák kialakítása terén, illetve a nemzetköziség, együttműködési képességek, a toleráns szemlélet megalapozásához jelentős mértékben járul hozzá.

4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók, módszertan, nevelés

A gimnáziumban e tanévben megtörtént az intézményi önértékelés és az intézményi tanfelügyelet. Az önértékelési munkát magam koordináltam, az értékelés elkészítésekor segítettem a vezető munkáját. Az eredmények azt mutatják, hogy a tantestület igényli a fenti területek újra gondolását.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, oktatása intézményünk egyik legfőbb feladata. Eredményeink kiválóak, amelyet többek között versenyeredmények, tudományos munkák, érettségi eredményeink, a felsőoktatásba bekerülő tanítványaink száma fémjelez. Elsődleges cél az eredmények megtartása. Ehhez intézményi szinten át kell tekintenünk a tehetséggondozás rendszerét. A versenyeredményeket több szempontból elemezni kell, ami a munkaközösségeken belül megtörténik, de szükséges az intézményi szintű koordináció, folyamatszabályozás. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az általános iskolai tagintézményben jól működő tehetségazonosítási, tehetségfejlesztési rendszer hogyan segítheti ezt a munkát más korosztálynál, illetve azt, hogy a 12 évfolyamon hogyan épüljön egymásra a tehetséggondozás.

A lemaradó tanulók felzárkóztatását, illetve a hiányosságok pótlásában nyújtott tanári segítséget a gimnáziumi tantestület egyértelműen fejleszhető területként jelölte meg. Szükség van egyéni fejlesztési tervek kidolgozására, a bejövő tanulók felzárkóztatására, differenciált fejlesztésre. Ösztönözni kell azt, hogy a tanulók egymástól tanuljanak, meg kell szervezni a tanuló párok kialakításának rendszerét. Jól működik ez a különböző korosztályok között is, ahogyan már bebizonyosodott a történelem munkaközösség által szervezett tematikus témanapon.

Megfigyelhető, hogy egyik oldalon részképességzavarokkal küzdő tanulók más területeken kiemelten tehetségesek. Esetükben a feladat kettős, és támogatni kell a tehetség kibontakozását. Minden munkaközösségben meg kell teremteni az egyéni fejlesztés feltételeit úgy, hogy több lehetősége legyen a tanulóknak tanári irányítás mellett, kontaktórákon felkészülni a versenyekre, nyelvvizsgára vagy felzárkózásra, pótlásra. A tantárgyfelosztásban már ebben a tanévben is megjelent ez a törekvés. Ugyanakkor továbbra is szükségesek az önálló tanulást segítő módszerek.

A Telekiben a módszertani fejlődés a tantestület tagjainak természetes és mindennapi igénye. Ezért a legtöbb kolléga nagyon sokat tesz. A pedagógus önértékelési eljárások során - mely a tantestület megközelítőleg harmadánál történt meg - megfogalmazott egyéni fejlesztési tervekben gyakran megjelenik a fejlesztendő területek között a differenciált oktatás megszervezése és a digitális pedagógia területén megjelölt fejlődési szándék. Következik ez abból, hogy a generációváltás folyamatos a bejövő tanulóinknál, s az új generációk igényeihez alkalmazkodni kell. Ez nem könnyű feladat, az iskola minden egyes pedagógusa számára önfejlesztést, a vezetőtől folyamatos odafigyelést, monitorozást igényel.

Szorgalmazni kell a módszertani együttműködést a gimnázium és az általános iskola között. A szakmai konzultációk hatékonyan segíthetik a 7-8. osztályokban a módszertani fejlődést, hiszen ezt a korosztályt mindkét szinten fejlesztjük. Meg kell könnyíteni az átmenetet különösen a hatosztályos képzésekbe bekerülők számára, ami nem mindig zökkenőmentes. Ebben a korosztályban jól szervezhetők a közös tanulói programok, például közös versenyfelkészítés, szakkörök. A munkában támaszkodni lehet az úgynevezett metszet tanárookra, akik mindkét intézményi egységben tanítanak, s jelentős tapasztalatokkal rendelkeznek a hasonlóságokat és különbségeket illetően.

A módszertani változatosságot szem előtt tartva nem szabad, hogy háttérbe szoruljanak az eddig jól bevált, hatékonyan működő, az iskola céljait szolgáló tanítási módszerek. Ilyen a tudományos ismeretek átadásának magas színvonalú szakmódszertani ismerete, a szuggesztív óravezetés, mely az új ismeret, vagy problémafelvetés közös megbeszélésén alapul, és a vitakultúra valamint az önálló gondolatok pontos, szakszerű megfogalmazásának igényét, egyben a tiszta és kritikus gondolkodásmód fejlesztését célozza.

A generációváltás a nevelés területén is felvet újragondolandó területeket. A nevelőtestület összetételében is megfigyelhető, hogy más generációhoz tartozók, illetve más-más korosztályt nevelők másképpen gondolkodnak egy-egy kérdésről. Fontos, hogy közelítsük

az álláspontokat, megteremtünk ebben egy viszonylagos egységet, mely minden pedagógus számára elfogadható, és amit közvetíteni tud a tanulók felé. A tantestület igénye, hogy kapjon megerősítést az osztályfőnöki munka. Fontos, hogy képzési szintenként legyen lehetősége az osztályfőnököknek a szervezeten és koordináltan történő közös munkára.

A nevelési célok elérésében a közösségépítő funkció mellett jelentős funkciója van a Teleki egyik legfontosabb erősségének, a hagyományörzésnek, a számtalan diákprogramnak, magas színvonalú művészi tevékenységnek, az ünnepeknek. Fontos, hogy ezeket minden tanuló egyénre lebontva megélje.

A nevelési célok összekapcsolódnak az egészségneveléssel, egészségfejlesztéssel. A Telekibe nagy teherbírású, küzdeni akaró és tudó tanulók járnak, akik számára érték a tudás, a fejlődés. A szellemi leterheltséget megtörni, az egészségüket megőrizni egyrészt fizikai terheléssel, testmozgással ellensúlyozva lehet, másrészt azzal, ha a tanév során néhányszor kiszakítjuk őket a napi rutin feladatokból projektnapokon, sportolással, tanulmányutakkal, terepgyakorlatokkal, rendezvényekkel. Ebben nagy szerepet kap – a többi között - a testnevelés munkaközösség. Hangsúlyos kell, hogy legyen a testmozgás fontossága, a professzionális, folyamatos és fokozatos testi fejlesztés már a gyermekkortól. A mindennapos testnevelés órakeretet biztosít ehhez, de a hely szűkossége sajnos korlátokat szab. Nélkülözhetetlenek ezért a testnevelők által szervezett és vezetett programok, a sítábor, a vízitábor, túrák, a versenyek. A sport közösségfejlesztő és személyiségfejlesztő ereje előnyére válik az osztályközösségeknek, csapatoknak, az eredmények hozzájárulnak a Teleki hírnevének emeléséhez.

5. Az intézmény belső kapcsolatai, szervezeti kultúra, vezetési elvek

Az intézmény nevelőtestülete magasan képzett, szakmai munkájára igényes és az iránt elkötelezett, abban sikeres pedagógusokból áll. Erőssége, egyszersmind a Teleki sikereinek egyik záloga, hogy a tantestület megkérdőjelezhetetlen innovatív erővel bír, bővelkedik fejlesztési ötletekben. A szakmai munkára jellemző, hogy pedagógusaink nemcsak a tanórákon és tanórán kívüli tevékenységek során hasznosítják tudásukat, hanem azon messze túlmutatóan közreműködnek a szakmai feladatokban: versenybizottságok tagjai, érettségi vizsgabizottságok, tantárgyi bizottságok elnökeként tevékenykednek, emelt írásbeli érettségien megyei javításvezetők, tananyagfejlesztők, mentorok, módszertani előadók, szakértők, szaktanácsadók. Magukat folyamatosan képzik, sokszor önköltséges alapon is.

Az intézményi fő profil, a tehetséggondozás, a tehetségmenedzsment tehát értendő nemcsak tanulóinkra, de tehetséges tanárainkra is. Nagyon fontos, hogy meglegyenek a feltételek a további fejlődésre, illetve, hogy a fiatal és az új kollégák is minél messzebb jussanak ezen az úton.

A pedagóguséletpálya-modell bevezetésekor a kollégák nagy számban éltek a mesterpedagógusi, illetve a pedagógus II. fokozat megszerzésének lehetőségével. Mesterpedagógusként dolgoznak pedagógusminősítés, tanfelügyelet szakterületen, szaktanácsadóként, valamint innovatív mesterprogramban. A mesterprogramokba történő bekapcsolódás területei bővülnek, ezért érdemes mind több kollégát ösztönözni erre, hogy már meglévő, az iskolában már működő nevelési-oktatási tevékenységeiket mesterprogrammá fejleszthessék. Kiemelten szükség lenne mentorok, fejlesztő-támogató mesterek munkájára intézményen belül is.

A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskolának is, mint más intézményeknek, a következő években szembe kell nézni azzal a kihívással, hogy kiváló, nagy tudású kollégáink közül többek nyugdíjazása várható. Szükséges tehát a fiatalok képzése, továbbképzése, az újonnan érkezők integrálásának segítése. Ki kell alakítani a mentorálás rendszerét, minden munkaközösségnek ki kell jelölnie ennek a felelősét. Az akkreditált képzéseken kívül fontos eszköz az intézményen belüli tudásmegosztás kereteinek bővítése, melyre a nevelőtestületben igény van. Ez az igény a pedagógusok részéről megerősítést nyert az önértékelési eljárásban is. A tanárképző intézményekkel a már meglévő kapcsolatokat lehetőség szerint szorosabbá kell fűzni. A következő években a nyugdíjazások miatt az iskolavezetésben is személyi változások várhatók.

Az iskolai diákönkormányzatoknak kitüntetett szerepe van iskola életében, melynek részletei a Pedagógiai Programban megtalálhatók. Az iskola működését alapjaiban határozza meg a tanulók és a pedagógusok viszonya. Alapelv kell, hogy legyen a kölcsönös bizalmon, tiszteleten alapuló közös munka. A pedagógusok kiemelkedő feladata a tanulók személyiségfejlesztésének, a közösség formálásának az irányítása, ugyanakkor a tanulók a munkatársaink, céljaink közösek. Fontos, hogy ezt a tantestület minden tagja értse, lássa, s támogató-fejlesztő elvek alapján dolgozzon.

A vezetés feladata a célok meghatározásán túl a szakmai autonómiával rendelkező intézményi egységek munkájának koordinációja, benne az egyéni szakmai munka és a kollektív tanulás támogatása. A Telekiben hagyományosan a demokratikus vezetői magatartás a

hatékony, szándékaim szerint is ezt kell követni. Kollégáim felelősségteljesen gondolkodnak, elképzeléseikkel segítik a működést, tehát részt kell, hogy vegyenek a problémamegoldásban, a döntések előkészítésében. Erősségeikre kell építeni a feladatok delegálásánál. Ehhez hatékony kommunikációra van szükség, s biztosítani kell a célok eléréséhez szükséges információt a nevelőtestület számára. A Telekiben szerteágazóak és sokrétűek a nevelési-oktatási folyamatok, ezek koordinációja csak az intézményen belüli együttműködések ösztönzésével lehetséges. Ismerve a nevelőtestület magas szintű vitakultúráját hiszem, hogy a konfliktusok a megfelelő információk birtokában az asszertív gondolkodás és problémamegoldás elveit követve rendezhetők. Célom, hogy nyugodt, pozitív légkör, támogató rend, közösen megfogalmazott szabályok, a jól végzett munka elismerése teremtsenek alapot a mindennapi munkához.

Önmagam számára a vezetői feladat nagyon nagy kihívás. Elkötelezett vagyok e téren a tanulás iránt, számítok kollégáim véleményére. Legfontosabb egyéni feladatomnak tartom, hogy hiteles vezető legyek. Magam is elkötelezett vagyok az innováció iránt, hiszem, hogy minden tanárnak, és minden diáknak joga van ahhoz, hogy bekapcsolódjon az újításokba és haladjon a világgal.

6. Külső kapcsolatok

A külső kapcsolatokra vonatkozóan a legfontosabb dolog, hogy minden partneri kapcsolat hasznos, értékes és előre visz. Úgy gondolom, a vezetői munka egyik legszebb területe ezeknek a kapcsolatoknak az ápolása, fejlesztése, kiteljesítése.

A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola széleskörű partnerkapcsolatainak köszönhetően javítani tudja a nevelési-oktatási munka feltételeit. Elsősorban is sokat köszönhet az intézmény a szülőknek és a támogató szervezeteknek. Szoros az együttműködés az alapítványainkkal, a Teleki Természetismereti és Turisztikai Egyesülettel, a diákspor-egyesülettel. Célszerű, kölcsönösen hasznos kapcsolatokat keresünk a megye, illetve a város kulturális, művelődési, művészeti, sport- és egészségügyi intézményeivel. Országosan kiterjedt szakmai kapcsolatokkal rendelkezünk, melyek tartalma a Pedagógiai Programban benne foglaltatik, s melyeket e helyen a terjedelmi korlátokra tekintettel nem részletezek. A pályázat más fejezeteiben néhányra már kitértem.

Ahogy eddig, a jövőben is törekedni kell a partneri igények kielégítésére, az együttműködések tartalmának bővítésére és a kapcsolattartásra.

7. A nevelés-oktatás tárgyi, pénzügyi feltételei

Az iskola két épületben működik, melyek felszereltsége alapvetően megfelel a Pedagógiai Programban meghatározott célkitűzéseknek. Azonban a szűkösség, az elhelyezési problémák néhány esetben már gátat szabnak a zavartalan működésnek. A mindennapos testnevelés órák megtartása rossz idő esetén kényszermegoldásokat szül.

Gazdálkodását tekintve az intézmény a fenntartó költségvetésében meghatározottak szerint működik. A működés tervezésekor a pedagógiai feladatok ellátásánál figyelembe kell venni, hogy a szakos ellátottság ne sérüljön. Szükség esetén a szakos helyettesítést a meglévő dolgozói létszámmal kell megoldani.

Fontos, hogy a szakfeladatokkal, tehetséggondozással kapcsolatos fejlesztéseket az intézmény költségvetése fedezze, a felmerülő igényeket a fenntartó felé mindig időben jelezzük. A vezetői programban bemutatott fejlesztésekhez szükséges, hosszú ideje elhúzódik és megvalósításra vár a Budai úti épület 10-es termének felújítása, a feltételek megteremtése a 21. századi oktatáshoz. Korszerű mérési eszközökre van szükség, melyekkel a mérési adatok azonnal számítógépre vihetők, elemezhetők.

A Budai úti épület belső felújítása egészében is kívánatos lenne, hogy a képzés színvonalához méltó környezetet biztosíthassunk. Az esztétikai, környezeti neveléshez kapcsolódóan a tisztasági festést egy-egy tanteremben meg lehet szervezni önerőből az iskola nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkatársaival, a dologi kiadásokba építve az anyagköltséget, illetve tanulóink segítségével a kötelező 50 órás közösségi szolgálat keretében.

8. Záró gondolatok

Pályázatomban az intézmény szakmai munkájának legfontosabb területeit tekintetem át. Támaszkodtam az intézményi dokumentumokban foglaltakra. A teljes elemzésnek a terjedelmi korlátok e helyen határt szabnak.

Úgy gondolom, hogy az ismertetett szakmai program erőssége, hogy azt a tantestület igényeinek megfelelően, a szakmai munkaközösségek vezetőivel egyeztetve állítottam össze. Törekedtem arra, hogy hangsúlyt kapjanak eddig elért eredményeink, azok megtartása. A programpontok kialakításában figyelembe vettem a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásokat, alapoztam a nemzeti oktatáspolitikára, illetve az Európai Unió által kijelölt oktatási prioritásokra.

Székesfehérvár, 2018.03.26.

Dr. Ferschné Várnai Timea